

Nous espais per a la recerca

Una imatge del Centre de Recerca Agrigenòmica (Crag), un dels nous equipaments d'investigació que s'estan construint al campus. **PÀG. 2 i 3**

EDITADES DUES OBRES DE CALDERS

La UAB ha publicat, en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Catalans, *Sense anar tan lluny* i *La marxa cap al mar*, dues novel·les inèdites de Pere Calders a partir dels manuscrits de l'escriptor conservats a la Universitat. **PÀG. 5**

PROJECTE CONTRA LA MUTILACIÓ GENITAL

El govern de Gàmbia ha assumit, com a programa nacional, un projecte dirigit per la investigadora de la UAB Adriana Kaplan que té per objectiu proposar un mètode alternatiu als ritus tradicionals que eviti la mutilació genital. **PÀG. 11**

EL SAF ORGANITZA LA SETMANA DE LA DONA

El SAF torna a organitzar enguany la Setmana de la Dona, una iniciativa que vol promoure l'accés de les dones a la pràctica de l'activitat física i que es va dissenyar a partir d'una recerca sobre l'esport femení a la UAB. **PÀG. 13**

Nous edificis i instal·lacions guanyen espai per a la recerca al campus

Eureka, CRAG i CIN2 és previst que entrin en funcionament enguany

➤ Les inversions són un revulsiu per a la investigació a la Universitat

El campus de Bellaterra està immers en una intensa fase de construcció de nous edificis i de remodelació de les instal·lacions existents, que suposaran un revulsiu important per a la recerca a la UAB. Enguany, el nombre d'obres d'instal·lacions de recerca que s'hi fan s'eleva a vuit, amb prop de 45.000 metres quadrats i un cost aproximat de cent milions d'euros aportats per les administracions autonòmiques i estatals, la mateixa UAB i les diverses institucions que hi participen.

TRES EDIFICIS SIMBÒLICS

Enguany és previst que finalitzin les obres i entrin en funcionament tres edificis cridats a ser símbols de la creixent importància de la recerca de la Universitat i vinculats al Parc de Recerca UAB, on, a més de la UAB, hi participen com a socis el Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) i l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries (IRTA). Es tracta de l'edifici Eureka, que serà la seu del Parc i acollirà un nou viver d'empreses a la UAB, grups de recerca d'empreses i altres activitats relacionades; el Centre de Recerca Agrigenòmica (CRAG), dedicat a la recerca en l'àmbit de la genètica molecular vegetal; i el Centre d'Investiga-

ció en Nanociència i Nanotecnologia (CIN2), un projecte del CSIC i l'Institut Català de Nanotecnologia –participat per la UAB–. També es finalitzarà el mòdul de recerca B, que formarà part del Biocampus i es destinarà a activitats de recerca de biomedicina i biotecnologia.

REFORMES I AMPLIACIONS

Pel que fa a reformes i ampliacions, l'obra més important que es realitza enguany es troba fora del campus de Bellaterra. És la reforma integral de la unitat docent de l'Hospital del Mar. Amb un cost de divuit

Continua a la pàgina següent.

Millores en docència i equipaments

La UAB disposa, des de l'any 2007, d'un Pla d'Inversions Universitari (PIU) que, fins al 2013, preveu una inversió anual de prop de divuit milions d'euros per a la reforma i l'ampliació de les infraestructures existents, dels equipaments i de les vies de comunicació del campus, que es fan respectant l'Agenda 21. Enguany, tres milions d'euros es destinaran a la renovació i millora de les tecnologies de la informació i de la comunicació del campus, vuit-cents mil euros, a la dels aularis, i dos-cents mil euros, a la d'equipaments per a la docència.

Entre les actuacions que es fan destaquen les remodelacions, a les facultats de Ciències i de Biociències, de l'espina C5 Senar, per a aules i laboratoris; del Departament de Física, ubicat a l'espina C3 Senar; i del Departament de Matemàtiques, a l'espina C3 Bis Parell.

Es continuarà el pla de millora de les biblioteques del campus i de les unitats docents amb la reforma de les biblioteques de Ciències Socials i de Sabadell, com també de la sala de revistes de Lletres i Psicologia.

Es començarà a construir l'aulari J, que, amb un total de trenta aules i seminaris, entrarà en funcionament a principis del 2010 i serà utilitzat per diverses facultats. A més, continuarà la reforma integral del vestíbul de la Facultat de Dret.

Entre els projectes de futur més destacats, hi ha la conversió de l'actual aulari de la Facultat de Ciències de la Comunicació en la seu del Servei de Llengües; l'ampliació i reforma de l'espina B9 Bis Parell (Filosofia i Lletres) i dels mòduls de Ciències de l'Educació. Finalment, s'està treballant en la instal·lació, a la plaça Nord, d'un gran envelat sota el qual s'organitzaran activitats diverses.

Estat actual de les obres

	Superfície	Fase
1. Mòdul de recerca A (Humanitats)	3.230 m ²	Finalització
2. Ampliació de l'Hospital Clínic Veterinari	2.260 m ²	Finalització
3. Mòdul IFAE i ICN	600 m ²	Finalització
4. Ampliació de l'espina C2 parell (Dep. de Biologia Cel·lular, de Fisiologia i d'Immunologia i Dep. de Geologia)	1.800 m ²	Finalització
5. Eureka	5.000 m ²	En execució
6. Centre de Recerca en Agrigenòmica (CRAG)	8.000 m ²	En execució
7. Centre d'Investigació en Nanociència i Nanotecnologia (CIN2)	7.500 m ²	En execució
8. Mòdul de recerca B (Biomedicina)	2.900 m ²	En execució
9. Reforma de la unitat docent de l'Hospital del Mar	10.000 m ²	En execució
10. Reforma integral de l'Institut d'Anàlisi Econòmica (IAE)	1.880 m ²	En execució
11. Reforma integral del vestíbul de la Facultat de Dret	1.000 m ²	En execució
12. Ampliació del Centre de Recerca Matemàtica (CRM)	1.100 m ²	En projecte
13. Reforma de l'espina C5 senar (aularis i laboratoris docents de les facultats de Ciències i de Biociències)	1.200 m ²	En projecte
14. 3a planta de la torre C3 senar (Departament de Física)	600 m ²	En projecte
15. Recreixement de l'espina C3 parell (Departament de Matemàtiques)	600 m ²	En projecte
16. Reforma de les biblioteques de Ciències Socials, Sabadell i sala de revistes de Lletres i Psicologia	1.000 m ²	En projecte
17. Aulari J (aules i seminaris)	1.400 m ²	En projecte
18. Ampliació del CBATEG-Mouse Clinic	20.000 m ²	En estudi
19. Ampliació de l'Estabulari	400 m ²	En estudi
20. Edifici del Servei de Llengües	800 m ²	En estudi
21. Ampliació i reforma de l'espina B9 bis parell (Filosofia i Lletres)	1.400 m ²	En estudi
22. Reforma del Mòdul 4 de Ciències de l'Educació	2.500 m ²	En estudi

Centre d'Investigació en Nanociència i Nanotecnologia.

Mòdul de recerca de Biomedicina.

Edifici Eureka.

Ve de la pàgina anterior.

milions d'euros, aportats per l'Institut Municipal d'Investigació Mèdica, la UAB i la Universitat Pompeu Fabra, es durà a terme en diverses fases al llarg dels pròxims anys i, a més de docència, també acollirà activitats de recerca.

Ja al campus de Bellaterra, aquest mes de juny està previst iniciar les obres d'ampliació del Centre de Recerca Matemàtica, que guanyarà una superfície de 1.100 metres quadrats. L'Institut d'Anàlisi Econòmica també està sotmès a una profunda remodelació. Després de finalitzar els treballs de la primera fase, consistent en una nova construcció ja operativa que ha permès guanyar 1.080 metres quadrats, s'ha iniciat el procés de reforma de l'edifici antic, que s'aixecarà totalment de nou.

EN FUNCIONAMENT

Algunes de les instal·lacions que han entrat en funcionament recentment han estat el Mòdul de recerca A, seu de l'Institut de Govern de Polítiques Públiques i de l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona i altres grups de recerca

de l'àmbit de les ciències socials i humanitats, així com també, provisionalment, del Parc de Recerca UAB.

Altres obres ja finalitzades han estat l'ampliació de l'Hospital Clínic Veterinari i el mòdul provisional que acull l'Institut de Física d'Altes Energies i l'Institut Català de Nanotecnologia. Des de principis de curs també està en ple funcionament la reforma i ampliació de l'Espina C 2 Parell, on es troben els departaments de Biologia Cel·lular i de Geologia.

PROJECTES EN CARTERA

Un dels projectes en cartera més ambiciosos és l'ampliació, amb un nou estabulari i laboratoris associats, del Centre de Biotecnologia Animal i de Teràpia Gènica-Mouse Clinic, que es constituirà com a consorci, participat per la UAB, la Generalitat de Catalunya i el Ministeri de Ciència i Innovació. El Centre serà una plataforma de suport per fer estudis en el camp de les biotecnologies per als centres de recerca i tota la comunitat científica i tecnològica.

L'ampliació de l'actual estabulari en 400 metres quadrats, per tal de complementar les instal·lacions existents, també està actualment en fase d'estudi.

Nou acord per treballar en l'àmbit del dret de família

El dia 30 de gener, la UAB va signar un conveni amb l'Asociación Española de Abogados de Familia que permetrà a ambdues institucions col·laborar en la docència especialitzada en dret de família, organitzar trobades i cursos formatius, elaborar publicacions o fomentar la recerca, entre d'altres. Van signar l'acord el vicerector d'Estudis de Postgrau de la UAB, Carles Jaime, i el president de l'Asociación, Isidro Niñerola. A l'acte també van ser-hi presents les professores del Departament de Dret Privat de la UAB Maria Ysàs i Judith Solé.

Isidro Niñerola i Carles Jaime, signant l'acord.

Ana Ripoll presideix la Xarxa Vives d'Universitats

➤ La rectora de la UAB, que agafa el relleu de Montserrat Casas, ocuparà el càrrec durant els propers sis mesos

El Consell General de la Xarxa Vives d'Universitats es va reunir, el 30 de gener, a la Universitat de les Illes Balears (UIB) per elegir presidenta la rectora de la UAB, Ana Ripoll, en haver-se complert el semestre de presidència de la rectora de la UIB, Montserrat Casas Ametller.

La nova presidenta de la Xarxa Vives, la rectora Ana Ripoll Aracil, va ser escollida rectora de la UAB el 15 de desembre passat. Ripoll ha anunciat que la presidència de la UAB serà «fidel als principis fundacionals de la Xarxa i als objectius que defineix el seu pla estratègic donant continuïtat a les accions iniciades per la presidenta Casas». Entre altres iniciatives, Ripoll ha destacat que la Xarxa estudiarà la futura incorporació de la Universitat de Sàsser (l'Alguer, Sardenya).

Durant la reunió, a més, es va aprovar el pressupost i el pla d'actuació de la Xarxa per a l'exercici 2009. També es va aprovar el projecte de doctorats d'innovació transfronterera, uns seminaris residencials destinats a preparar els estudiants després de la tesi, a ajudar els doctors en el seu procés d'inserció professional.

Pel que fa al treball de l'últim semestre, la Xarxa Vives ha desenvolupat, entre altres projectes, la llibreria electrònica universitària e-BUC, ha tancat la primera fase del Programa Algèria Universitats i ha participat en activitats de l'Institut Ramon Llull. També ha signat acords de col·laboració amb l'Institut Ramon Muntaner i l'Institut Mòn Juïc i s'ha aprovat el programa europeu Cultur Pro.

La Xarxa Vives és l'associació de les universitats de Catalunya, el País Valencià, les Illes Balears, Andorra, el Departament dels Pirineus Orientals (França) i altres territoris amb vincles culturals i lingüístics comuns, per tal de coordinar la docència, la recerca i les activitats culturals i potenciar la normalització del català.

PREMIS

Ramon Bayés, investit doctor *honoris causa* per la UNED

El professor emèrit Ramon Bayés Sopena va ser investit doctor *honoris causa* per la UNED el 22 de gener passat. El seu discurs d'investidura va tractar sobre la felicitat i el sofriment. El professor Ramon Bayés és catedràtic de Psicologia Bàsica des del 1983, i el 2002 va ser nomenat professor emèrit. Durant més de cinquanta anys s'ha dedicat a diferents àrees de la psicologia i és una figura de referència en el camp de la psicologia de la salut. És expert en càncer, SIDA i cures pal·liatives, segons ho demostren les més de set-centes publicacions seves.

Premi Nacional de Fi de Carrera per a Marc Balcells

Marc Balcells Magrans, alumne de la Facultat de Dret, ha guanyat el Primer Premi Nacional en els estudis de Criminologia. Aquest premi, el concedeix anualment el Ministeri d'Educació, Política Social i Esport per tal de distingir amb un reconeixement de caràcter oficial els alumnes que hagin cursat amb el màxim lluitament els seus estudis universitaris. Els candidats al premi són seleccionats pel seu expedient acadèmic, que és valorat per la mitjana de les qualificacions obtingudes en cada assignatura de la titulació. El primer premi té una dotació econòmica.

Albert Nolla obté el Novè Premi Vidal Alcover de Traducció

Albert Nolla Cabellos, professor del Departament de Traducció i d'Interpretació, ha guanyat el Novè Premi Vidal Alcover de Traducció pel fet d'haver traslladat del japonès al català els *Contes de Ryunosuke Akutagawa*. Aquest guardó s'emmarca dins dels Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2008. Nolla és traductor de japonès i anglès i, darrerament, s'ha donat a conèixer amb la traducció de *Kafka a la platja* o *Tòquio blues*, de Haruki Murakami, entre d'altres, i de més d'una novel·la de Paul Auster. El Premi concedit té dotació econòmica i l'obra guanyadora serà editada per Edicions 1984.

La UAB edita dues novel·les inacabades de Pere Calders

➤ Els manuscrits de *Sense anar tan lluny* i *La marxa cap al mar* estaven dipositats al Fons Pere Calders

El 4 de febrer va tenir lloc, a l'Institut d'Estudis Catalans, la presentació d'un parell d'obres inèdites de Pere Calders: *Sense anar tan lluny* i *La marxa cap al mar*, les quals van acompanyades d'un rigorós estudi i l'edició crítica corresponent. L'acte va ser presentat per Maria Teresa Ferrer i Mallol, presidenta de la secció Històrico-Arqueològica de l'IEC, qui va remarcar la col·laboració entre la UAB i l'Institut en el projecte per ordenar, classificar i donar a conèixer el llegat de l'obra de Pere Calders, que l'escriptor i els seus hereus van donar a la UAB.

Segons el professor Jordi Castellanos, «en els textos l'autor es troba plenament identificat amb la seva ironia habitual i la creativitat que el va caracteritzar. Si bé les obres acaben bruscament, ens deixen el desig de seguir llegint». Castellanos va destacar també l'aposta de Calders per la novel·la, que va ser una de les constants de la seva vida.

El professor Joan Melcion va recordar l'interès del Departament de Filologia Catalana per Pere Calders, qui va ser investit doctor *honoris causa* per la UAB el 1992. Calders parlava d'una novel·la, *La cèl·lula*, que, segons va dir, es va perdre en algun bagul durant el trasllat de Mèxic a Barcelona i que encara no ha aparegut.

Valentí Rosell va fer una exhaustiva i documentada presentació de *Sense anar tan lluny* que facilita la comprensió del text i ens situa en un moment en el qual la mirada de l'escriptor, sempre incisiva, mostra una certa perplexitat davant aquella societat catalana amb la qual es va topar en tornar de l'exili.

El procés creatiu de l'obra es pot seguir a través de la correspondència de Pere Calders amb Agustí Bartra, que un altre professor de la UAB, Jaume Aulet, ha estudiat i on es pot captar el seu interès per la novel·la que porta entre mans, i també una certa decepció per l'escassa recepció que va tenir la seva altra novel·la, *Ronda naval sota la boira*.

La marxa cap al mar, iniciada encara a l'exili, explica els problemes que sorgeixen quan els nord-americans intenten canviar la dieta dels indígenes mexicans, fet que posa en evidència el xoc entre totes dues cultures.

A l'acte també es va presentar la base de dades i el web sobre els Fons Pere Calders, elaborat per Magda Alemany, que és una àmplia exposició de la seva obra.

M. Alemany, J. Castellanos, M. T. Ferrer i B. Bassegoda.

Nova aliança per impulsar la innovació

El 29 de gener, la UAB va signar, amb l'Ajuntament de Barcelona, quatre universitats més i la Cambra de Comerç de Barcelona, un acord de col·laboració per a la promoció, l'atracció i la retenció de talent. Aquest acord fixa un marc de col·laboració entre les parts signants en el camp de la difusió, la valoració i la promoció de la recerca, la innovació i la transferència de coneixement. L'objectiu d'aquesta aliança és assolir la màxima projecció internacional de la recerca que

es du a terme a l'àrea metropolitana de Barcelona.

L'acord va ser signat per l'alcalde de Barcelona, Jordi Hereu; el president de la Cambra de Comerç, Miquel Valls; i els rectors de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez; de la Universitat Autònoma de Barcelona, Ana Ripoll; de la Universitat Politècnica de Catalunya, Antoni Giró; de la Universitat Pompeu Fabra, Josep Joan Moreso; i de la Universitat Ramon Llull, Esther Giménez-Salinas.

LA COLUMNA DEL MIL·LENNI

Donacions a la UAB

La presentació pública d'un parell de novel·les de l'escriptor Pere Calders, sorgides de la donació del seu llegat a la Universitat Autònoma de Barcelona, posa damunt la taula la col·laboració entre escriptors, artistes i creadors amb destacada projecció pública i la institució universitària. La majoria de les donacions que rep la Universitat és deguda, bàsicament, a la bona relació entre molts professors i destacats intel·lectuals del país. Gràcies a la sensibilitat d'aquests professors i de la mateixa Universitat, com també a la consciència dels autors que la seva obra serà tractada amb cura material i rigor acadèmic, la UAB pot gaudir d'un important llegat cultural.

A més a més del Fons Calders, cal esmentar, entre d'altres, el de Juan Goytisolo, un fons documental de manuscrits, cartes, fotografies, documents audiovisuals i textos impresos, que està ubicat en una sala especial de la Biblioteca d'Humanitats. El fons es va constituir el mes de febrer del 2002. Sense la tasca de l'escriptora i professora Carme Riera, aquest llegat no hauria arribat a la UAB.

Fa un parell d'anys, l'editor a l'exili Alejandro Finisterre va donar la seva col·lecció de la revista *Ecuador 0° 0' 0"* i alguns dels llibres del seu pelegrinatge al llarg de l'Amèrica Llatina, gràcies a la seva bona relació amb el professor de la UAB Manuel Aznar, que dirigeix el grup de recerca sobre la literatura de l'exili, reconegut a tot el món. Finisterre, que va ser el dipositari del fons del poeta León Felipe, es queixava amb amargor de la deixadesa en què es trobava tot el llegat del poeta a l'Ajuntament de Zamora, perdut en algun magatzemot humit, sense ordenar ni classificar.

El traductor Jordi Arbonés també ens va cedir els seus originals i la seva correspondència, com també molts autors, tant del camp de les lletres com de les ciències socials i de les ciències en general. Fa poc s'ha pogut digitalitzar la correspondència del matemàtic Ferran Sunyer i Balaguer.

Una de les primeres donacions significatives va ser la Biblioteca Econòmica Carandell, el 1979. L'economista Joan Carandell va crear una de les millors i més interessants biblioteques de temes econòmics des del segle XVI fins al XX.

Aquests exemples de donacions, entre els quals destaquen aportacions de diverses institucions i particulars, es veuen incrementats per les de molts professors que aporten les seves biblioteques particulars en el transcurs de la seva vida acadèmica, com el traductor i professor de grec Manuel Balasch, mort fa pocs dies.

Antoni Merino

25è aniversari del Centre d'Estudis Demogràfics

➤ El 10 de febrer va tenir lloc el primer d'un seguit d'actes acadèmics i socials per celebrar l'efemèride

El Centre d'Estudis Demogràfics (CED) va néixer el 10 de febrer de 1984 per iniciativa de qui n'ha estat durant vint-i-dos anys el president, l'historiador Jordi Nadal i Oller, i de qui era aleshores rector de la UAB, Antoni Serra Ramoneda. De primer, se'n va instal·lar la seu a Barcelona a l'edifici que la UAB tenia al carrer de Pomaret; el 1988 es va habilitar per al CED una torreta que hi havia davant la casa del pintor Vila Puig, al campus de la Universitat, a prop de l'estació de Bellaterra; i finalment, el 1994, es va traslladar a la que va ser-ne la seu fins avui dia: l'edifici E2 al centre del campus.

La celebració del 10 de febrer passat va ser l'inici d'un any i mig de diferents actes acadèmics i socials que s'estendran fins al 15 de juliol de 2010, moment en què farà vint-i-cinc anys de la publicació del Decret de la Generalitat que va constituir el CED com a consorci públic.

CENTRE DE REFERÈNCIA

El CED, on treballen una cinquantena de persones, centra la seva activitat en la investigació, la docència i la difusió dels estudis demogràfics i de la població. Els estudis realitzats pels seus investigadors així com els seminaris i les conferències impartits es poden consultar al lloc web del Centre: www.ced.uab.es.

El CED està format per una cinquantena de persones dedicades a la recerca, la docència i la difusió d'estudis.

El CED, que inicialment va néixer en el marc de la preocupació per donar una explicació a la davallada demogràfica que s'estava produint a la dècada dels vuitanta a Catalunya, té, en aquests moments, com a principal repte esdevenir un centre de referència internacional i consolidar-se com una de les cinc principals institucions d'estudis demogràfics.

Les activitats docents del CED se centren en el màster d'Estudis Territorials i de la Població i en el doctorat de Demografia, integrats en el Programa Oficial de Postgrau de Geografia, Demografia i Planificació del Territori, del Departament de Geografia de la UAB. Durant els seus vint-i-cinc anys de trajectòria, el CED ha format més de vint doctors i, actualment, hi participen una vintena de doctorands.

Cal destacar, finalment, la seva tasca de difusió, tant en el marc de la comunitat científica com en el de la divulgació més general dels temes demogràfics, posant a l'abast dels estudiosos una biblioteca, un centre de documentació i un important banc de dades especialitzats en la seva matèria.

Segons Antoni F. Tulla, representant del Consell de Govern del CED en l'acte d'inauguració, i Anna Cabré, directora del Centre des que es va crear, aquesta especialització i excel·lència del personal investigador que ha format part del Centre al llarg de la seva història, així com també el suport financer de les dues institucions que constitueixen el consorci han estat la clau de l'èxit i dels anys viscuts per aquest centre de recerca.

La UAB serà pionera en la formació d'experts en turisme accessible

La UAB formarà professionals especialitzats en el desenvolupament de serveis, productes i destinacions turístiques accessibles per a tothom independentment de qualsevol tipus de discapacitat o necessitat especial. El màster de Gestió del Turisme per a Tots (Turisme Accessible) començarà a ser impartit el curs vinent a l'Escola Universitària de Turisme i de Direcció Hotelera. Es tracta del primer programa d'estudis centrat en

aquest àmbit que es realitza a Espanya i vol donar resposta a les mancances d'accessibilitat que existeixen en el sector.

L'accessibilitat no només és una necessitat de les persones afectades per una discapacitat física. La gent gran, les dones embarassades, les persones amb lesions transitòries o les que pateixen algun tipus d'al·lèrgia o d'intolerància també tenen necessitats que estan insuficientment cobertes en el sector turístic.

Al sector turístic hi ha mancances d'accessibilitat, com entrades als allotjaments amb esglaons o rampes amb pendents inapropiats, disposicions interiors dels establiments inadequades, sanitaris no adaptats, portes massa estretes, etc.

Un entorn accessible ha de ser respectuós amb la diversitat dels usuaris, segur, saludable, funcional, comprensible i estèticament agradable. Els estudiants del nou màster es formaran en la posada en funcionament d'entorns turístics que responguin a aquests criteris. Aquesta filosofia contribuirà a enfortir un sector econòmic estratègic com el turisme.

La UAB dedica els dissabtes a fer divulgació entre els alumnes de secundària i de batxillerat

➤ A les activitats de física i matemàtiques que es feien, enguany s'hi afegeixen disciplines de lletres

La UAB celebra, des del mes de febrer, diferents cicles divulgatius gratuïts per acostar determinades carreres universitàries als alumnes de secundària i batxillerat. Els cicles els que es portaran a terme al campus fins a finals d'abril són tres: els Dissabtes de la Física, els Dissabtes de les Matemàtiques i els Dissabtes de les Lletres, que són la novetat d'enguany.

Les primeres jornades d'aquest curs han estat les relacionades amb la física, organitzades pel Departament de Física de la UAB. Aquestes, que s'han portat a terme a la sala d'actes de la Facultat de Ciències i de la Facultat de Biociències tots els dissabtes de febrer, han estat centrades en l'astrofísica i la cosmologia per tal de celebrar l'Any Internacional de l'Astronomia.

Així, els assistents han pogut participar en xerrades i tallers a càrrec d'investigadors de l'Institut de Ciències de l'Espai, com ara «L'origen de l'univers», «El cicle vital de les estrelles», «El món de les galàxies» o «Buscant una nova terra».

D'altra banda, els dissabtes de març i d'abril tindran lloc, a la Facultat de Ciències, els Dissabtes de les Matemàtiques, organitzats pel Departament de Matemàtiques. Aquestes jornades volen acostar aquesta ciència i els seus secrets als alumnes i professors de batxillerat. Els interessats podran assistir a cinc sessions divulgatives, com ara: «Matemàtiques i astrodinàmica», «Jocs d'atzar», «Relotges de sol», «Evolució i matemàtiques» i «Màgia i matemàtiques».

DISSABTES DE LES LLETRES

Els Dissabtes de les Lletres tindran lloc els tres últims dissabtes de març a la Facultat de Filosofia i Lletres i estan dedicats a descobrir als alumnes algunes incògnites de les ciències humanístiques.

Els alumnes podran assistir a diverses jornades distribuïdes en disciplines: Graus de Lletres i Literatures («De la lingüística a la cultura francòfona», «Taller de creació literària basat en el microrelat», «Taller de lectura crítica: los clásicos castellanos»); Graus de Geografia i Ordenació del Territori («Taller de geografia urbana: les ciutats del segle XXI»); Grau d'Humanitats («Parlar bé: tot un art. Taller teoricopràctic d'oratoría i expressió oral», «La vida quotidiana a la Roma antiga: visionat de la pel·lícula *Golfus de Roma*» i «La guerra al món grec: visionat comentat de la pel·lícula *300*»); Grau d'Història («Recuperació de la memòria històrica»); Grau d'Antropologia («D'on venim i on anem: conèixer i comprendre la diversitat cultural des de l'antropologia social»); Grau d'Arqueologia («Taller de tecnologies prehistòriques i digitals aplicades» i «De l'excavació al laboratori d'arqueologia. Xerrada amb presentació de materials arqueològics»); i Grau de Músicologia («Músiques i cultures»).

FOTONOTÍCIA

Art «envasat» a l'Hemeroteca General

La Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General acull l'exposició «Des de l'envasat», que busca una manera innovadora d'abordar l'educació en les arts. Els continguts «envasats» són ben diversos: emocions, música, llibres, el so dels colors, el silenci... En l'exposició es mostra el resultat de la primera fase del projecte, en la qual han participat alumnes d'educació infantil, de primària, de secundària, d'universitat i de centres d'art. A la segona fase, hi intervindran estudiants i educadors a hospitals, centres de menors, etc. Aquesta activitat ha estat produïda per ETC-Cultura en Viu.

Experts d'arreu d'Europa treballen pel multilingüisme

El 26 de gener, a UAB Casa Convalescència, va tenir lloc la convenció Comunicació Multilingüe a Europa: Reptes Actuals i Respostes, dins el marc de la cinquena trobada del Consorci del projecte DYLAN, en el qual participa el Grup de Recerca en Ensenyament i Interacció Plurilingües (GREIP) de la UAB.

Aquest projecte, que forma part del Sièxe Programa Marc de la UE, investiga en quina mesura la diversitat lingüística a Europa és un avantatge, més que no pas un obstacle, en la construcció d'una societat basada en el coneixement. DYLAN vol proporcionar orientacions per a l'educació lingüística i, molt particularment, per mostrar que el domini de llengües estrangeres constitueix una de les habilitats més importants per prendre part en la creació d'una societat europea basada en el coneixement.

Dos nous títols potenciaran el campus de Sabadell

➤ Els graus d'Empresa i Tecnologia i de Comptabilitat i Finances començaran a impartir-s'hi el curs vinent

La UAB aprofita l'adaptació a l'espai europeu d'ensenyament superior (EEES) per dissenyar una innovadora oferta docent al campus de Sabadell on, en el àmbit de l'economia i l'empresa, oferirà el proper curs els graus de Comptabilitat i Finances i d'Empresa i Tecnologia. Es tracta de dos nous perfils professionals molt requerits pel món empresarial.

El grau de Comptabilitat i Finances oferirà una formació polivalent en l'àrea de les ciències socials, amb una acurada especialització en el món de la comptabilitat i les finances i, alhora, uns òptims coneixements en el camp de l'empresa, l'economia i el dret. Els alumnes d'aquesta titulació podran desenvolupar la seva trajectòria en l'àmbit de la banca, les assegurances, l'assessoria financera, l'auditoria o la consultoria. Aquest grau té una forta tradició a les universitats anglosaxones.

El grau d'Empresa i Tecnologia, primer que s'impartirà a tot l'Estat, combinarà la formació empresarial amb els coneixements tècnics que han de capacitar els graduats per a l'aplicació de les teories de

la comunicació a la gestió de les organitzacions. I ho farà integrant matèries de l'àmbit econòmic i empresarial amb d'altres de l'entorn computacional. Entre els perfils professionals d'aquesta titulació destaquen els de consultors en tecnologies de la informació, directores de projectes o analistes de negoci.

Actualment, no existeix cap proposta similar al grau d'Empresa i Tecnologia en l'àmbit universitari espanyol. A Europa, tanmateix, hi ha un bon nombre d'universitats que ofereixen un títol amb les mateixes característiques i objectius.

Ambdós nous graus sorgeixen de la diversificació de l'actual diplomatura de Ciències Empresarials per oferir una especialització més gran. Ambdues titulacions s'impartiran al campus de Sabadell, adscrites a la nova Facultat d'Economia i Empresa, creada a partir de la fusió de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials i de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials.

La reestructuració del campus de Sabadell afecta també l'Escola Universitària d'Informàtica, que passa a formar part de la nova Escola d'Enginyeria de la UAB, juntament amb l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria (amb seu a Bellaterra).

D'aquesta manera, la UAB aposta per una oferta vinculada a les demandes socials de l'entorn, amb títols clarament diferenciats de la resta d'universitats.

NOMENAMENTS

Nou degà a Ciències Polítiques i Sociologia

Salvador Cardús Ros, professor del Departament de Sociologia, és el nou degà de la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia des del 16 de febrer passat.

Nomenaments al PDI

En el conjunt del personal docent i investigador, els darrers nomenaments han estat: Ramon Carreras Collado, director del Departament de Pediatria i Ginecologia i de Medicina Preventiva, és, des del 1 de febrer, delegat de la rectora per a les institucions sanitàries; Jaume Farrés Vicén, professor del Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular, és també, des del dia 1 de febrer, delegat de la rectora per a l'Escola de Postgrau. Pel que fa als directores de departaments, el professor Carles Ferrer Ramis és, des del dia 18 de desembre, director del Departament de Microelectrònica i Sistemes Electrònics; i, des del dia 21 de gener, el professor Àngel Puyol González és director del Departament de Filosofia.

EL WEB

<http://www.uab.cat/bib/trobador>

El Servei de Biblioteques de la UAB ha creat un interessant portal que permet estalviar temps buscant en diferents bases de dades simultàniament. Ha estat batejat amb el nom de Trobador, un portal d'accés i metacercador de recursos electrònics de la UAB, que permet fer cerques simultànies en determinats recursos utilitzant una única pantalla de cerca, recuperar els resultats i enllaçar amb el text complet quan està disponible. Podeu accedir-hi a través de <http://www.uab.cat/bib/trobador>. Per conèixer-ne totes les possibilitats, s'ha penjat una guia en format pdf que us ajudarà. La podeu trobar a <http://ddd.uab.cat/record/30197>.

RECERCA

Un equip internacional d'investigadors crea una nova eina per millorar els models climàtics

➤ MARGO reconstrueix la temperatura superficial dels oceans al llarg de l'últim màxim glacial

Un equip internacional d'investigadors, en què ha participat com a membre del grup de direcció Antoni Rosell, investigador ICREA de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals de la Universitat Autònoma de Barcelona i professor del Departament de Geografia, acaba d'elaborar MARGO (Multiproxy Approach for the Reconstruction of the Glacial Ocean Surface), una nova reconstrucció quantitativa de la temperatura de la superfície dels oceans durant l'últim màxim glacial (entre els anys 23.000 i 19.000 abans de la nostra era), que serveix per reproduir amb més precisió el clima d'aquest període i suposa una nova eina per millorar la fiabilitat dels models climàtics actuals.

Amb MARGO s'estableixen les bases per a futurs estudis amb vista a millorar la comprensió de la circulació dels oceans i de l'atmosfera, tant en el passat com en l'actualitat, les causes naturals del canvi climàtic i la capacitat de predir-ne el futur. Presentat a la revista *Nature Geo-*

L'estudi s'ha basat en l'anàlisi de sediments oceànics i de les restes fòssils que contenen.

science, el treball ha estat elaborat per 52 investigadors d'arreu del món coordinats per Antoni Rosell i procedents del CNRS (França), de les universitats de Bremen, Tübingen i Kiel (totes tres d'Alemanya), de la Universitat Estatal d'Oregon (EUA) i de la Universitat de Barcelona.

Els investigadors d'aquesta recerca han elaborat mapes de temperatures de la superfície del mar per reconstruir gradients longitudinals i latitudinals en totes les conques oceàniques durant l'úl-

tim màxim glacial, que es poden contrastar quantitativament amb les condicions oceanogràfiques actuals. Ho han fet a partir de l'anàlisi de fins a 696 mesures de temperatura obtingudes de l'estudi de sediments oceànics i de les restes de fòssils que contenen.

MARGO ofereix una nova perspectiva sobre la sensibilitat del sistema climàtic de la Terra al diòxid de carboni i també aporta dades diferents de les que teníem fins ara.

Deu investigadors de la UAB, premiats amb el Programa ICREA Acadèmia

Deu professors de la UAB han estat premiats per la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA), en la primera convocatòria del Programa ICREA Acadèmia. Aquest guardó està dotat amb un import de 250.000 euros i implica la dedicació prioritària a activitats de recerca durant cinc anys en una universitat pública de Catalunya. Els investigadors guardonats de la Universitat Autònoma de Barcelona representen el 25 % de la totalitat dels premiats.

Els professors de la Universitat que han estat guardonats són els següents: Joan Mascaró Altimiras, del Departament de Filologia Catalana; María José Vega Ramos, del Departament de Filologia Espanyola; Pere Masqué Barri, del Departament de Física; Jordi Surrallés Calonge i Antonio Pedro Villaverde Corrales, del Departament de Genètica i de Microbiologia; Joan Porti Piqué, del Departament de Matemàtiques; Juan Carlos Conesa Roca, David Pérez Castrillo i Jordi Massó

Carreras, del Departament d'Economia i d'Història Econòmica; i Joan Ferran Martín Antolín, del Departament d'Enginyeria Electrònica.

L'objectiu del Programa ICREA Acadèmia és motivar i retenir els professors universitaris amb una excel·lent carrera investigadora. És destinat exclusivament al professorat universitari que fa recerca a la Universitat i, especialment, al que es troba en una fase plenament activa i d'expansió de la seva activitat investigadora. A més dels 25.000 euros de premi per a cadascun dels candidats, el programa atorga 20.000 euros anuals a la universitat de l'investigador.

Prolope, grup de recerca sobre Lope de Vega

➤ Es dedica a l'estudi i a l'edició crítica de l'obra dramàtica de l'autor, formada per centenars de textos

Estudiar Lope de Vega, l'escriptor més prolífic de la literatura espanyola, amb centenars d'obres reconegudes, és estudiar un univers literari enormement complex. En aquesta tasca ingent, centrada sobretot en l'edició crítica de les obres dramàtiques, treballa el grup de recerca Prolope, del Departament de Filologia Espanyola, des de 1989, quan va ser creat pels catedràtics de Literatura Espanyola de la UAB Alberto Blecuia i Guillermo Serés. Fins aleshores, només s'havia publicat un 10 % del teatre de Lope. Des del 2001 ha estat reconegut com a part d'un Grup de Recerca Consolidat per la Generalitat i des del 2003 és un Centre d'Estudis i de Recerca de la UAB.

En dues dècades, Prolope ha estudiat i editat, en col·laboració amb l'editorial Milenio, la meitat de l'obra dramàtica de Lope de Vega, i ha posat a disposició dels estudiosos, les companyies teatrals i el públic en general l'obra de l'escriptor en textos fiables. La sèrie respecta, per raons científiques, el format i l'ordre d'aparició dels originals de les comèdies: en

Prolope ha estudiat i editat, en col·laboració amb l'editorial Milenio, la meitat de l'obra dramàtica de Lope de Vega

partes, és a dir, en 24 volums de 12 peces teatrals cadascun. Fins ara, Prolope ha publicat vuit *partes* (I, II, III, IV, V, VI, VII i IX). Enguany preveu publicar-ne la VIII i el 2010, la X. Després es durà a terme l'edició de la resta d'obres de teatre de l'escriptor, que els membres del grup preveuen començar d'aquí a uns cinc anys.

Aquesta tasca d'edició de les comèdies que el grup està duent a terme comporta la coordinació d'especialistes en Lope de Vega de tot el món: han col·laborat i col·laboren amb Prolope, editant el seu teatre, més de cent estudiosos: des dels més prestigiosos especialistes d'arreu fins als més prometedors joves investigadors (molts d'ells becaris de la UAB i de

El grup està format per investigadors tant de la UAB com d'altres universitats i centres de recerca internacionals.

Alberto Blecuia, fundador de Prolope.

Una cita biennal

Una altra activitat important de Prolope és l'organització, cada dos anys, en col·laboració amb la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona, de congressos dedicats a l'estudi de l'escriptor. La riquesa literària de la seva obra permet als investigadors centrar cada trobada en un aspecte concret. Al llarg de la seva trajectòria ha estudiat les obres de l'escriptor durant l'època de Felip II, de joventut i de vellesa, i la influència de la tradició clàssica en la seva tasca. I en el congrés més recent, celebrat a finals del 2008, les polèmiques literàries en què Lope de Vega es va veure involucrat.

diverses universitats espanyoles, europees i americanes). Per aquest motiu i pel rigor científic del seu mètode, el grup ha obtingut el reconeixement de la comunitat científica i s'ha convertit en un punt de referència internacional.

Prolope també publica els estudis complementaris dels investigadors i les seves aportacions sobre qualsevol aspecte de l'obra i de la vida de l'autor a la revista científica *Anuario Lope de Vega*, de la qual ja han aparegut tretze volums. La publicació inclou des d'articles, notes, ressenyes i un fòrum de debat, fins a l'edició de textos i documents inèdits.

Componen el grup 27 investigadors. A més dels professors Alberto Blecuia i Guillermo Serés, que en són els directors, Ernesto Barroso, Laura Fernández, Natalia Fernández, Marta Latorre, José Enrique López, Bienvenido Morros, M. José Nasarre, Carlos Peña, Francisco Sáez, Ana Isabel Sánchez, Ely Treviño i Ramón Valdés, de la UAB; Luigi Giuliani i Victoria Pineda, de la Universitat d'Extremadura; José Enrique Laplana i Luis Sánchez Laílla, de la Universitat de Saragossa; Carlos Mota i José Javier Rodríguez, de la Universitat del País Basc; Adelaida Cortijo, de la Universitat de Califòrnia a Berkeley; Antonio Cortijo, de la Universitat de Califòrnia a Santa Barbara; Florence d'Artois, de la Casa de Velázquez; Enrico di Pastena, de la Universitat de Pisa; María Nogués, de la Universitat de Roma; Marco Presotto, de la Universitat de Venècia, i Xavier Tubau, de l'Escola Normal Superior de Lletres i Ciències Humanes de Lió.

Gàmbia adopta un pla contra l'ablació genital femenina

➤ El projecte, convertit en un «programa nacional», ha estat dirigit per la científica de la UAB Adriana Kaplan

El Govern de Gàmbia ha assumit, com a programa nacional, el projecte «Iniciació sense mutilació», dirigit per la investigadora de la UAB Adriana Kaplan, finançat per la Fundació La Caixa i gestionat per l'Institut d'Investigació en Atenció Primària (IDIAP Jordi Gol) i per l'ONG Was-su Gàmbia Kafo. El projecte treballa per abolir la mutilació genital femenina (MGF) que es du a terme en rituals tradicionals i proposa una metodologia alternativa que evita les lesions físiques però respectuosa amb la tradició. Per a tal fi, ha establert un plantejament circular entre Gàmbia i Espanya que forma els professionals de la salut d'ambdós països i que consciencia la gent dels problemes de la mutilació.

Més de tres milions de noies estan en risc de ser sotmeses a aquest ritual d'iniciació. Segons les dades censals del 2005, a Catalunya viuen més de 3.600 dones que han patit algun tipus de MGF i més de 2.000 nenes estan en risc de ser-hi sotmeses. Per lluitar contra aquest problema, Kaplan va iniciar, el 1989, una línia de recerca sobre la salut sexual i reproductiva de les persones immigrades, amb treballs de camp a Gàmbia i a Espanya.

Ara, Kaplan ha aconseguit l'assumpció del projecte «Iniciació sense mutilació» com a programa nacional del Govern del

Ministeri de Salut gambià. La fita és especialment rellevant si es té en consideració que, fa deu anys, el govern gambià va prohibir qualsevol treball de sensibilització sobre les mutilacions genitals femenines com a resposta a l'agressivitat amb què algunes ONG enfocaven el tema.

Es tracta de posar en funcionament a Gàmbia i a Espanya una estratègia pionera per abordar el problema de la MGF, basada en la sensibilització, la prevenció i l'increment de la capacitat de decisió de les dones, per tal que elles i les seves comunitats puguin assumir propostes alternatives que evitin la mutilació. Es basa a promoure models substitutius del ritual de pas que exclouin la mutilació dels genitals, però que segueixin sent funcionals i culturalment acceptables.

Entre les accions del projecte destaca la creació de l'Observatori de les MGF, que ja ha fet públiques dades de gran interès. Segons les últimes enquestes de l'Observatori, sobre una mostra de 185 individus subsaharians assignats als CAP del Maresme, un 58 % de les dones pensa que les MGF no generen problemes de salut; el 74 % creuen que les lleis espanyoles només penalitzen les MGF dutes a terme a Espanya (quan penalitzen les realitzades als països d'origen amb penes de presó per als pares); el 57 % dels consultats accepta el ritual alternatiu sense mutilació; i el 88 % de les dones i el 77 % dels homes estan a favor de la MGF. Pel que fa als professionals de la salut catalans, l'enquesta realitzada sobre 516 persones mostra que només un 8 % té un coneixement adequat de les MGF.

Aquesta recerca inclou diversos treballs de camp tant a Espanya com a Gàmbia.

Dos-cents investigadors posen en comú el seu treball

El Departament de Bioquímica i de Biologia Molecular de la UAB va organitzar, el 22 de gener, a la Facultat de Medicina, la sisena edició de les Jornades Científiques, en què van participar dos-cents investigadors de totes les unitats del Departament al campus i a les unitats docents hospitalàries. El director del Departament, Francesc Xavier Avilés, va inaugurar i presentar les Jornades, on es van presentar les línies de recerca més recents dels grups que hi participen. La primera sessió d'exposicions orals va ser moderada per la professora Mireia Duñach, catedràtica del Departament. A l'acte de clausura es van lliurar els premis que va concedir enguany el Departament.

Presenten les recerques sobre grip aviària a Europa

El 3 de febrer va tenir lloc, a Barcelona, la Joint Flu Bird Meeting, una jornada europea sobre la grip aviària. Organitzada pel Centre de Recerca en Sanitat Animal (CreSA), ubicat al Parc de Recerca UAB, i el consorci Euroflu, aquesta trobada va aplegar més de cent especialistes dels consorcis europeus que investiguen aquesta malaltia. L'objectiu de la jornada va ser enfortir els nexes entre els diversos consorcis europeus que s'han creat els últims anys per estudiar la grip aviària. La dimensió mundial dels brots epidèmics dels virus de la influència aviària, altament patogènics, fa necessari incrementar els esforços per a la col·laboració internacional en la recerca.

Preparen un experiment científic en microgravetat

Un equip d'estudiants de postgrau de la UAB i de la UPC ha estat escollit per l'Agència Europea de l'Espai (ESA) per dur a terme un experiment en condicions de microgravetat. Estudiaran com canvia la interacció dels fàrmacs amb les cèl·lules en condicions de microgravetat. Els vols s'enlairaran la tardor vinent. Sergi Vaquer, doctor en Medicina per la UAB, i Arnau Rabadán, estudiant d'Enginyeria Industrial de la UPC, juntament amb tres equips més de Noruega, Alemanya i Anglaterra, participaran en el programa Fly your Thesis! de l'ESA, una oportunitat per a estudiants europeus de fer un experiment en microgravetat.

Nou centre de recerca oncològica a la Vall d'Hebron

Neix un nou centre de recerca contra el càncer. La UAB, l'Institut d'Investigació Oncològica de Vall d'Hebron, Novartis Farmacèutica i l'Hospital Universitari Vall d'Hebron han signat l'acord de creació del Consorci d'Investigació Biomèdica i Oncologia Traslacional (CIBOT). Aquest centre bastirà ponts entre la ciència bàsica i la medicina clínica per dinamitzar projectes que arribin al més aviat possible als malalts de càncer. Per això, aquest acord integra el món acadèmic, la recerca bàsica, la recerca clínica i la indústria farmacèutica amb l'objectiu de permetre la transferència de coneixement i agilitar l'aplicació dels avenços científics.

La seu del CIBOT serà a l'Hospital Universitari Vall d'Hebron. L'objectiu d'aquest nou centre de recerca serà determinar els mecanismes etiopatogènics del càncer, noves dianes diagnòstiques i terapèutiques, i investigar el potencial terapèutic de nous agents antineoplàstics mitjançant l'aplicació de les tecnologies i línies de coneixement més avançades.

L'activitat se centrarà en l'accés a bancs biològics de tumors per a la identificació de dianes terapèutiques, l'establiment d'estratègies de selecció de pacients i la millora de la detecció de la sensibilitat d'un tumor a determinats agents anticancerígens, així com la identificació dels mecanismes de resistència. També es dedicarà una atenció especial al glioma, un tipus de tumor cerebral.

Investigadors de la UAB construeixen una nanobàscula

➤ Aquest dispositiu servirà per millorar els processos de miniaturització en el camp de la microelectrònica

Investigadors del Departament d'Enginyeria Electrònica de la UAB, de l'Institut de Microelectrònica de Barcelona (CNM-IMB, CSIC), al Parc de Recerca UAB, i del Laboratori de Microsistemes de l'EPFL de Lausana (Suïssa), han creat una bàscula capaç de detectar quantitats ínfimes de matèria. La bàscula, una palanca nanoscòpica, està dissenyada per mesurar fluxos de matèria en els processos de litografia que s'estan desenvolupant per fabricar microcircuitos electrònics, i permet detectar fluxos de només deu picòmetres per segon. A més, facilitarà la construcció de circuits electrònics integrats encara més petits que els actuals.

El dispositiu ha sortit a la portada de la revista *Small*.

El sensor té aplicacions per mesurar el ritme de deposició de material en els processos de litografia que s'utilitzen per fabricar els microcircuitos que són al cor de qualsevol dispositiu electrònic. Mesura en temps real la quantitat de massa dipositada a partir dels canvis en la freqüència de ressonància de la palanca nanoscòpica. Aquests canvis de freqüència es detecten elèctricament gràcies a la fabricació de la nanopalanca en un oscil·lador CMOS, que configura un sistema totalment integrat (NEMS-CMOS) i portable. El sistema permet controlar el procés de deposició amb litografia de plantilla amb una resolució de tan sols cent nanòmetres i una precisió en la mesura del flux de matèria de tan sols deu picòmetres per segon (superior a les actuals microbalances de quars).

Aquest tipus de nanobalances ja s'ha fet servir per detectar biomolècules en cèl·lules i per detectar certs tipus de reaccions químiques o masses minúscules (dins del rang dels zeptograms, 10-21 grams o mil vegades una unitat de massa atòmica), però mai no s'havien usat per monitoritzar el flux de material que travessa orificis nanoscòpics i microscòpics en sistemes de deposició en el buit. La recerca, publicada a *Small*, obre les portes a una nova generació de sistemes de nanolitografia que facilitarà la construcció de circuits electrònics integrats encara més petits que els actuals.

Un nou mètode permet encapsular substàncies en nanoesferes

Un grup d'investigadors del Centre d'Investigació en Nanociència i Nanotecnologia (CIN2) –centre mixt de l'ICN i del CSIC ubicat al Parc de Recerca UAB– i del Departament de Química de la UAB ha desenvolupat i patentat un mètode per obtenir diminutes càpsules organometàl·liques, amb grandàries que van des dels micròmetres fins als nanòmetres.

Encapsular substàncies per alliberar-les de manera controlada és una de les estratègies més recents en l'àmbit de la química, de la medicina, de la ciència de

materials o de les tecnologies mediam-bientals. Amb aquesta estratègia s'intenta transportar les substàncies terapèutiques al lloc concret on es necessiten.

Fins ara, això s'havia aconseguit amb càpsules formades per molècules orgàniques. Mai no s'havia aconseguit encapsular substàncies en partícules amb una part de metall. I això és el que ha assolit aquest grup, que ha patentat un mètode per obtenir diminutes càpsules organometàl·liques (és a dir, formades per material parcialment orgànic i parcialment

metàl·lic), i amb grandàries que van des dels micròmetres fins als nanòmetres.

En incorporar-hi el metall s'aconsegueix que les esferes disposin de les propietats intrínseques del metall, com el magnetisme, la fluorescència o la conductivitat, que poden ser útils en aplicacions mèdiques com ara el radiodiagnòstic, l'electrònica o els sensors.

Els autors de la recerca són Daniel Maspoch, Inhar Imaz, Daniel Ruiz-Molina, investigadors del grup NanoStructured Functional Materials del CIN2, i Jordi Hernando, investigador del Departament de Química de la UAB. Tots ells signen el treball, que s'ha publicat a *Angewandte Chemie International Edition*.

L'esport de competició no motiva les dones

Un estudi analitza la pràctica d'activitat física femenina al campus

➤ La Setmana de la Dona al SAF, que es fa a la UAB la primera setmana de març, és producte d'aquest estudi

Per tal de promoure l'accés de les dones a la pràctica de l'activitat física, el Servei d'Activitat Física (SAF) de la UAB torna a organitzar la Setmana de la Dona, que es fa coincidir amb el 8 de març, dia de la dona treballadora. Aquesta iniciativa és una de les accions que es van dissenyar l'any passat arran de la investigació «L'esport femení a la UAB. Diagnòstic de la situació actual i estratègies per a la promoció», realitzat entre el setembre de 2006 i el juliol de 2007. La investigació és un estudi qualitatiu –fet pel Grup de Recerca Valors en Joc amb la col·laboració del SAF– que fa un diagnòstic sobre la situació i proposa estratègies d'intervenció.

Algunes dades s'han obtingut mitjançant grups de discussió i dinàmiques de grup. L'estudi constata que, tot i que a la UAB hi ha un 36,6 % d'homes i un 60,4 % de dones, al SAF el nombre d'abonades és d'un 44 % de dones, davant d'un 56 % d'homes. Pel que fa a la participació en l'esport universitari de competició, les dones hi són presents en un 9 %, davant d'un 91 % d'homes. S'han detectat alguns frens per practicar algun tipus d'activitat física per part de les dones. Un d'aquests

és a la sala de condicionament físic, espai identificat com a masculí i que comporta un relatiu desconeixement, per part de les dones, del funcionament de les màquines i un cert sentiment de vergonya a l'hora de demanar ajut als assessors de la sala.

Pel que fa al concepte, les dones consideren que l'activitat a la sala de condicionament físic és una pràctica més avorrida i dura que no pas les activitats dirigides. Es fa palès que les dones se senten més atretes per les pràctiques on un monitor les guia i orienta. Entre aquestes, destaquen l'aeròbic i la tonificació.

Pel que fa als frens per participar en l'esport universitari de competició, existeix una imatge estereotipada de la competició com a pràctica quasi professional i adreçada a persones amb molt nivell. Per tant, cal millorar i reforçar els canals de comunicació per donar a conèixer les competicions del campus, que funcionen, sobretot, gràcies al boca-orella. S'apunta també un problema general de cultura esportiva (els nois des de petits practiquen més esports d'equip) i una demanda de suport de la Universitat si es vol fomentar l'esport de competició.

ESPORT COM A ESPAI DE RELACIÓ

L'estudi també revela un important fre en les dones per fer activitat física en solitari, mentre que fer-ne de forma grupal els suposa un important estímul. La majoria de dones manifesta que va al SAF per obligar-se a fer activitat física, però també per poder passar una bona estona en companyia.

La Setmana de la Dona al SAF es fa del 2 al 8 de març. Hi haurà portes obertes per a tothom, amb especial atenció a les necessitats de les dones. L'accés gratuït als homes (que no siguin abonats al SAF) es farà efectiu si van amb una dona. El dia 5 de març es farà la conferència «Gènere i esport: diferències entre sexes». I el 25 de febrer s'estrenarà la lliga gratuïta de futbol sala femení.

Primer pas per construir una administració en xarxa

El Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, el Departament de Governació i Administracions Públiques –mitjançant el Consorci Administració Electrònica de Catalunya–, les universitats públiques catalanes, entre les quals es troba la UAB, i la UOC han signat un conveni per impulsar i desenvolupar

l'administració en la xarxa. Aquest acord, ratificat en un conveni de l'11 de febrer passat, és un pas definitiu en la construcció d'una xarxa i un projecte de futur. Els centres treballaran conjuntament per consolidar un sistema integrat d'universitats innovadores, que potencia les sinergies i els projectes en formació,

la recerca i la transferència de coneixement. Gràcies a aquest conveni, les universitats podran treballar de manera telemàtica i agilitar molts dels seus tràmits, com ara el registre de documents, l'arxiu, la facturació o les votacions. També s'eliminarà la necessitat de tenir la documentació en paper.

La Torre Vila-Puig ofereix nous serveis als seus usuaris

➤ L'Associació d'Amics de la UAB ha habilitat l'edifici perquè la comunitat universitària pugui fer-ne ús

La Torre Vila-Puig, situada al camí de la Vila Universitària en direcció a l'estació de Bellaterra, ha esdevingut el punt de trobada dels membres de la comunitat universitària. Concretament, va ser l'Associació d'Amics de la UAB l'ens que va assumir-ne el lideratge i l'administració per tal que, tant els seus socis com el professorat universitari i el personal d'administració i serveis, puguin fer-ne ús.

Les instal·lacions de la Torre Vila-Puig, al campus universitari de Bellaterra, han estat habilitades per convertir-se en un punt de trobada dels membres de la comunitat universitària. L'edifici, que acull les instal·lacions del Club Universitari UAB, és gestionat i administrat, des del mes de novembre passat, per l'Associació d'Amics de la UAB.

D'aquesta manera, es pretén que, tant els socis d'aquest ens com tot el personal acadèmic i el personal d'administració i serveis de la UAB, hi puguin accedir per tal de portar a terme tota mena d'activitats d'extensió universitària. Tot i així, també cal dir que a la Torre Vila-Puig, que

disposa d'espais exteriors i interiors de reunió i d'estar, i d'una sala amb televisió i premsa diversa, també hi podran accedir les persones alienes a aquests col·lectius sempre que vagin acompanyades d'un dels seus membres.

Tanmateix, l'Associació d'Amics de la UAB, que és qui ha agafat les regnes del projecte, està elaborant un programa d'activitats per tal de donar ús a l'edifici. Així, s'organitzaran cursos sobre les sortides professionals de les diferents carreres que ofereix la Universitat; sobre la història de la UAB des dels seus diversos vessants o sobre les diferents perspectives de la immigració en el context universitari. També es faran tallers d'escriptura i d'oratoría i concerts de música, entre altres iniciatives.

Els horaris d'ús de la Torre Vila-Puig i el reglament per utilitzar-la o altres característiques de l'espai es poden consultar al web de l'associació: www.amicsuab.cat.

La Torre Vila-Puig és al camí de la Vila a Bellaterra.

La FAS inicia el cicle de primavera de tallers, xerrades i cinefòrums

La Fundació Autònoma Solidària (FAS) va iniciar, el 17 de febrer, el cicle de primavera de tallers, xerrades i cinefòrums, que s'estendrà fins al 14 de maig. S'hi faran activitats per reflexionar sobre la desigualtat i la injustícia al món i adquirir coneixements que millorin la intervenció en els col·lectius que la pateixen. Totes les activitats, que són gratuïtes, donen dret al seu reconeixement com a crèdits de lliure elecció.

El programa gira al voltant d'un eix temàtic sobre la dona que es desenvolupa tant als tallers, com a les xerrades o als

cinefòrums. Entre els tallers, per exemple, n'hi ha un sobre la situació normativa en matèria de drets de les dones. Les xerrades van des dels drets de les dones amb discapacitat fins a la relació de la dona amb el VIH o la mutilació genital femenina. Als cinefòrums es tractarà tant la discriminació de les dones com l'ablació.

A més de la perspectiva de gènere, el programa inclou activitats sobre la dinamització d'activitats en grup o de resolució de conflictes, el sistema penitenciari o l'acollida de l'alumnat immigrant a les escoles.

BREUS

El DDD de la UAB al rànquing web de dipòsits digitals

El Laboratori de Cibermetria del Consell Superior d'Investigacions Científiques (CSIC) ha fet públic el seu rànquing mundial d'universitats a la web i des de l'any passat elabora un rànquing web de repositoris. En aquesta edició, el Dipòsit Digital de Documents de la UAB apareix en el lloc 56 en el rànquing mundial i en el lloc 46 –és el tercer en l'àmbit d'Espanya– pel que fa als repositoris. El rànquing d'universitats s'elabora amb dades de més de setze mil institucions d'educació superior. El rànquing web de dipòsits es basa en un directori que cataloga quasi sis-cents repositoris amb la condició que tinguin un domini o subdomini propi i continguts acadèmics.

Nou Premi UAB dins el III Premi de Cinema Assaig

La tercera edició del Premi Cinema Assaig de la UAB té com a novetat una modalitat nova: el I Premi UAB, adreçat a tots els estudiants que s'hagin matriculat a l'Autònoma després de l'1 de gener de 2005, tot i que ja no hi estudiïn. Amb la seva obra podran optar a un premi de 1.200 euros. Aquest premi s'afegeix al de la convocatòria general (oberta a tothom), dotat amb 5.000 euros. El Premi Internacional «Romà Gubern» de Cinema Assaig de la UAB té com a objectiu fomentar la creació del cinema assaig, una modalitat híbrida de documental que es podria equiparar amb l'assaig literari i que pretén fer reflexionar l'espectador sobre un fet concret.

Alumnes de la UAB debaten sobre l'escalfament global

Els dies 24 i 26 de febrer, a l'Edifici d'Estudiants-ETC, va tenir lloc la Lliga de Debat Universitari de la UAB, de la qual van sortir els estudiants que representaran la UAB a la Lliga de Debat Universitari de la Xarxa Vives d'Universitats, entre el 25 i el 28 de març, a Alacant. Es tracta d'una competició entre equips de debat formats per estudiants de qualsevol titulació, que s'estructura en diverses rondes de debat. Enguany, la primera ronda es titulava «L'escalfament global és real o ficció?». Els alumnes havien d'argumentar a favor o en contra del tema; el posicionament que havien de prendre es decidia per sorteig.

El Consell Social convoca nous ajuts per a persones i entitats

➤ La primera convocatòria del 2009 s'estén fins al 8 de juny i s'adreça a persones, col·lectius i entitats socials

El 8 de juny que ve finalitza la primera convocatòria d'ajuts econòmics per a l'any 2009 que ofereix el Consell Social de la UAB. L'objectiu d'aquesta iniciativa és promoure punts de trobada que apropin la UAB a les necessitats de la societat civil i del món professional, i impulsar l'establiment de mecanismes difusors i transmissors de valors.

El Consell Social és l'òrgan de participació de la societat en la Universitat i, com a tal, col·labora amb la UAB en la definició dels criteris i les prioritats de la seva planificació estratègica. A més, assumeix el compromís de promocionar, impulsar i dinamitzar accions de lligam entre la Universitat i la societat civil.

Amb aquest objectiu, el Consell Social ofereix ajuts per potenciar la connexió de la UAB amb la societat en general, ajuts per potenciar la connexió amb el món laboral i altres ajuts a actuacions de col·lectius específics.

Segons les normes establertes pel mateix Consell Social, els projectes o les candidatures que es presentin han de sorgir de la iniciativa de membres individuals o de col·lectius del personal acadèmic, equips docents adscrits a departaments, instituts o centres de la Universitat, membres individuals o col·lectius del personal d'administració i serveis, estudiants o entitats participades per la UAB. També poden sol·licitar ajuts les entitats que desenvolupin un projecte d'interès social que, segons el Consell Social, impliqui o beneficiï la UAB.

Pel que fa als estudiants interessats a participar-hi, han d'acompanyar la sol·licitud d'ajut amb l'escrit d'un membre del personal acadèmic de la Universitat que avaluï el projecte. Una mateixa persona, equip o entitat no pot presentar més d'una sol·licitud en una mateixa convocatòria.

La sol·licitud s'ha de lliurar al Registre General del Rectorat. També se n'ha d'enviar una còpia per correu electrònic a l'adreça consell.social@uab.cat. En el cas que el sol·licitant sigui una entitat, cal adjuntar-hi una fotocòpia del NIF del sol·licitant, una del representant legal i una altra del CIF de l'entitat.

El vent huracanat provoca l'evacuació del campus i l'activació del pla d'autoprotecció

El fort vent huracanat que va envair tot Catalunya el 24 de gener passat va provocar que s'hagués d'evacuar i tancar el campus de la UAB. Es va activar el pla d'autoprotecció general del campus.

Tot i que era dissabte, al campus hi havia prop de mil persones a més dels residents a la vila universitària. A causa de la proximitat dels exàmens, les zones d'estudi que hi ha repartides per tots els aularis, com també la Biblioteca d'Humanitats, eren plenes, a més, per les activitats investigadores i un congrés de CiU que tenia lloc a l'Hotel Campus aquell dia.

El vent va provocar ferides greus en una persona i diverses destrosses. Un arbre situat entre la carretera de l'Hotel i l'esta-

ció de Bellaterra va caure al damunt d'una persona que anava a buscar el tren. El noi ferit, un investigador mexicà que estava allotjat a Vila 2, es va trencar la tibia i se li van aixafar tres vèrtebres. L'Hospital Parc Taulí de Sabadell li va donar d'alta la primera setmana de febrer. Un altre arbre va caure al damunt d'un vehicle.

Durant tot el cap de setmana es va treballar a marxes forçades per tal que dilluns es pogués obrir el campus.

En total, el vent va causar la caiguda de prop de cinc-cents arbres, la majoria pins. Els tècnics treballen al màxim aquests dies i fins al març per netejar la zona forestal danyada i deixar-la neta amb vista a possibles riscos d'incendis.

LES FRACTURES DE L'ESTRUCTURA SOCIAL. Xavier Rambla (coord.); Enrico Mora; Sara Moreno; Sònia Parella; Aina Tarabini; Antoni Verger. Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB, 2008.

En els primers capítols del llibre s'exposa un mapa conceptual i, tot seguit, exemples i activitats sobre els conflictes de classe, les desigualtats de gènere, les discriminacions ètniques i desigualtats entre el nord i el sud. Aquest llibre és el resultat del Projecte de Millora de la Qualitat Docent que la Facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia va fer entre 2003 i 2005. Un equip de professors va discutir com organitzar els continguts de la matèria d'estructura social que s'imparteixen a diverses carreres de ciències socials.

VIAJES CON RYSZARD KAPUSCINSKI. Agata Orzeszek (coord.). Bellaterra: Servei de Publicacions de la UAB, 2008.

Tretze traductors de l'obra kapuscinskiana van escriure, per encàrrec d'una editorial cracoviana, a tall de reconeixement a Ryszard Kapuscinski, uns textos de temàtica lliure però, d'una manera o d'una altra, relacionats amb l'autor. Kapuscinski no va poder rebre aquest obsequi perquè va morir uns mesos abans que es publicués. Aquest llibre reproduïx aquests textos, que signen els traductors i amics del periodista, i està encapçalat per un escrit del mateix Kapuscinski dedicat al món de la traducció.

«Tots esperem que l'Església reconegui que es va equivocar»

➤ L'AUTÒNOMA ha parlat amb aquest jesuïta que va viure en primera persona la transició democràtica

Com va ser la seva experiència com a secretari del cardenal Tarancón?

Molt rica. Era un gran músic que dominava tots els tons de les converses. Coneixia molt bé el que pensaven els polítics.

Quin paper va tenir a la transició?

Exercia d'àrbitre del diàleg. Sempre deia: «Jo, de política, no en sé gens». Els polítics de la transició estaven encantats de reunir-se per parlar davant d'ell.

L'Església espanyola va canviar molt després de la transició?

Va haver-hi una reacció contra Tarancón. Joan Pau II li va dir que li semblava molt malament que hi hagués una constitució laica, divorcista, que permetia l'avortament... I el va culpar a ell.

Per què s'ha deteriorat tant la relació entre l'Església i el govern?

Per falta d'allò que els italians anomenen *finezza*: defensar la veritat amb arguments, sense ofendre l'altra persona... Els bisbes actuals diuen que la fe es proposa, no s'imposa; però la imposen per la seva manera de parlar: «Això s'enfonsa, l'avortament és un genocidi...». No es pot seure a parlar amb una persona i, d'entrada, dir-li genocida. Tenim uns bisbes amb una cultura molt pobre.

Es parla cada cop més de memòria històrica. Creu que és positiu?

Purificar la memòria és essencial. A Espanya hi ha una feixuga influència del passat, una dictadura de quaranta anys i una guerra on mig Espanya va voler assassinar l'altra meitat. Quan la Santa Seu va voler que els bisbes espanyols entressin en una comissió internacional per evitar morts i buscar la pau a través del diàleg, el cardenal primat de Toledo va comunicar que no hi entrarien perquè la guerra l'havia de guanyar Franco.

J. M. Martín Patino

José María Martín Patino acredita diversos títols acadèmics: llicenciat en Filosofia Eclesiàstica per la Universitat Pontifícia de Comillas, en Filosofia Clàssica per la Universitat de Salamanca i en Teologia per la Universitat Sant Jordi de Frankfurt, també està doctorat en Teologia per la Universitat Pontifícia Gregoriana. És sacerdot i membre de la Companyia de Jesús. Va ser secretari del cardenal Vicente Enrique Tarancón, president de la Conferència Episcopal, que va tenir un important paper a la transició i va pronunciar una històrica homilia el dia de la missa de coronació del rei Joan Carles. El 1985, va crear la Fundación Encuentro. Martín Patino va pronunciar la conferència «L'Església Catòlica davant del desafiament de la laïcitat», el 5 de febrer, al Rectorat, dins el cicle 2008/2009 del Programa de Cooperació Educativa Universitat-Empresa.

L'Església té una actitud molt defensiva sobre aquest tema.

Tots esperem que l'Església reconegui que es va equivocar. Joan Pau II, tot i ser bastant conservador, va deixar cent cinquanta discursos on demanava perdó per moltes coses, fins i tot per la colonització d'Amèrica. No he sentit cap bisbe espanyol demanar perdó per haver-se apuntat a una guerra d'extermini.

Aquesta actitud està beneïda pel Vaticà?

No ho està. El Vaticà no agrideix, no insulta. Aquí, en les manifestacions dels bisbes, es falta al respecte als altres. Ara, diuen que uns anuncis en autobusos ens limiten la llibertat religiosa. No sé com, perquè es pot posar un altre anunci. La publicitat és de lliure competència.

I què n'opina, del paper de la COPE?

És un dels mals més grans de l'Església espanyola. Dóna suport a una cadena que falta al respecte als altres i comunica molt poc. Fins i tot ha dividit el PP. És el contrari del que diu l'Evangelí.

l'autònoma

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

L'AUTÒNOMA Publicació de la UAB

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:
Àrea de Comunicació i de Promoció

REDACCIÓ: María Jesús Delgado,
Miguel Àngel Linares, Octavi López,
Antoni Merino, Sònia Perelló,
Victòria Salvador, Lucas Santos,
Conxa Valls i Noemí Zomeño

IMPRESSIÓ: Servei de Publicacions

FOTOGRAFIES: Montserrat Benito,
Frederic Colombo, Pierre Caufapé,
Jordi Pareto, Sebastian Risler i
Antonio Zamora

Març de 2009. Núm. 222

Les opinions expressades per les persones entrevistades reflecteixen únicament les seves idees. Està prohibida la reproducció total o parcial dels continguts d'aquesta revista sense l'autorització escrita de l'editor. L'AUTÒNOMA es pot imprimir en format Acrobat via Internet a: www.uab.cat

UNIVERSITAT AUTÒNOMA

DE BARCELONA
Àrea de Comunicació
i de Promoció
Edifici del Rectorat
08193 Bellaterra
(Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 13 35
Fax 93 581 25 46
www.uab.cat
g.prensa@uab.cat